

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagstiftning om bostadsförvaltningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Målet med denna proposition är att göra bostadsförvaltningens verksamhet mera resultatrik och höja dess produktivitet genom att slopa överlappande funktioner, klarlägga arbetsfördelningen mellan myndigheterna och underlätta olika förfaranden. Samtidigt skall centralförvaltningens två beslutsnivåer sammanslås inom många funktioner.

I propositionen föreslås att bostadsstyrelsen skall dras in. Det föreslås att fonden för utvecklande av bostadsförhållandena byter namn till statens bostadsfond. Den skall överta den nuvarande bostadsstyrelsens uppgifter att bevilja statliga bostadslån och anvisa medel till kommunerna för beviljande av bostadslån av fondens medel. Dessutom skall den övervaka pris- och kvalitetsnivån inom den bostadsproduktion för vilken staten beviljar lån. Bostadsfonden skall också kunna ha hand om annat understöd som anvisats i statsbudgeten för utvecklande av bostadsförhållandena.

Av bostadsstyrelsens nuvarande uppgifter

föreslås att den allmänna bostadspolitiska styrningen och beredningsansvaret samt förvaltningen av bostadsforskningen skall överföras på miljöministeriet. Alla uppgifter i samband med skötseln av lån skall överföras på statskontoret. Handläggningen av besvär skall överföras från bostadsstyrelsen till länsrätterna.

Propositionen går inte in på ställningen för den nuvarande fonden för utvecklande av bostadsförhållandena, som står utanför statsbudgeten, och innehållet i stödsystemen för boende.

I propositionen föreslås att lagen om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena och lagen om bostadsproduktion samt lagen om grundförbättring av bostäder, lagen om inlösen av hyresbostäder och lagen om bostadsrättsbostäder skall ändras. Dessutom föreslås att lagen om bostadsstyrelsen skall upphävas.

Lagarna avses träda i kraft den 1 december 1993.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	av hyresbostäder	10
1. Nuläget	3	Lag om ändring av 54 § lagen om bostadsrättsbostäder	10
1.1. Bostadsförvaltningen	3	2. Närmare stadganden och bestämmelser	10
1.2. Fonden för utvecklande av bostadsförhållandena	4	3. Ikraftträdande	11
1.3. Bedömning av nuläget	4	4. Lagstiftningsordning	11
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen ..	5	LAGFÖRSLAG	12
3. Propositionens verkningar	7	1. Lag om ändring av lagen om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena	12
3.1. Ekonomiska verkningar	7	2. Lag om upphävande av lagen om bostadsstyrelsen	13
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	7	3. Lag om ändring av 20 b § lagen om bostadsproduktion	14
4. Ärendets beredning	8	4. Lag om ändring av 25 § lagen om grundförbättring av bostäder	15
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen	8	5. Lag om ändring av 28 § lagen om inlösen av hyresbostäder	15
DETALJMOTIVERING	9	6. Lag om ändring av 54 § lagen om bostadsrättsbostäder	16
1. Motivering till lagförslagen	9	BILAGOR	17
1.1. Lag om ändring av lagen om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena	9	Parallelltexter	17
1.2. Lag om upphävande av lagen om bostadsstyrelsen	9	Utkast till förordning	24
1.3. Lag om ändring av 20 b § lagen om bostadsproduktion	10		
Lag om ändring av 25 § lagen om grundförbättring av bostäder	10		
Lag om ändring av 28 § lagen om inlösen			

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Bostadsförvaltningen

Inom statens centralförvaltning ankommer uppgifter inom bostadsväsendet på miljöministeriet och på det underlydande centrala ämbetsverket bostadsstyrelsen. Statens bostadslån beviljas av de medel som fonden för utvecklande av bostadsförhållandena förfogar över. Fonden står utanför statsbudgeten.

Bostadsstyrelsen inrättades 1966. Enligt lagen om bostadsstyrelsen (251/66) har bostadsstyrelsen ett brett uppgiftsfält inom ramen för utvecklandet av bostadsförhållandena.

Enligt lagen åligger det bostadsstyrelsen att följa med utvecklingen av bostadsläget och bostadsproduktionen, utarbeta ett riksomfattande totalprogram för bostadsproduktionen samt se till att programmet verkställs och utvecklas. Bostadsstyrelsen skall planera, handha och utöva tillsyn över statens åtgärder för främjande av bostadsproduktionen och boendenivån. Den skall också leda och övervaka utarbetandet av kommunernas bostadsproduktionsprogram och den bostadsproduktion som sker genom kommunernas försorg. Bostadsstyrelsen följer också den bostadsproduktion som sker utan statligt stöd. Bostadsstyrelsen skall sköta de uppgifter som har anförtrots den i lagen om bostadsproduktion eller i någon annan lag eller förordning. Bostadsstyrelsen skall också göra framställningar om åtgärder som bostadslägets utveckling kräver.

Bostadsstyrelsens viktigaste uppgift är att ha hand om statens bostadslån. Den beviljar s.k. husbestämda lån för nyproduktion och renovering av bostäder samt anvisar medel till kommunerna för beviljande av s.k. personliga lån. Dessutom har bostadsstyrelsen hand om räntestödet för lån som beviljas för anskaffning, renovering och byggande av hyresbostäder samt vissa andra räntestödssystem. Bostadsstyrelsen sköter också flera olika bidragssystem, som de senaste åren har skapats som komplement till statens lånestöd.

En viktig uppgift för bostadsstyrelsen är att styra kvalitetsnivån, planeringen och den ekonomiska lönsamheten i fråga om det bostadsbyggande och de renoveringar som stöds med statens medel samt att övervaka kostnaderna i samband därmed.

Bostadsstyrelsen sköter också regleringen av

användningen av det bostadsbestånd för vilket statslån beviljas bl.a. genom att meddela anvisningar om fastställande av aravahyror och val av invånare samt genom att tillsammans med kommunerna övervaka att begränsningarna i fråga om användning och överlåtelse av aravabostäder iakttas. De senaste åren har styrning av fastighetsskötseln införts som en ny serviceform.

Inom ramen för bostadsbidragsverksamheten styr bostadsstyrelsen behandlingen av bostadsbidrag i kommunerna samt svarar för den centrerade utbetalningen och uppföljningen av bostadsbidragen. I bostadsbidrag betalades 1991 ca 1 280 milj. mk. Antalet bidragstagare uppgick i slutet av 1991 till ca 146 000 hushåll.

Bostadsstyrelsen sköter koordineringen av bostadsforskningen samt beviljandet av forskningsanslag. I forskningsanslag utdelades 1991 ca 5 milj. mk.

Bostadsstyrelsen har vid sidan av miljöministeriet i stor utsträckning deltagit i planeringen och utredningsarbetet i fråga om bostadsförhållandena och stödsystemen för boende. Den har också bistått ministeriet vid beredningen av stadganden och bestämmelser om bostadsväsendet.

Kommunernas långivningsverksamhet och deras skötsel av andra uppgifter har till stor del styrts från bostadsstyrelsen. Behovet av styrning och rådgivning har ökat på grund av att den nuvarande lagstiftningen om bostadsproduktion är svårtolkad och de årliga ändringarna många. I anslutning till att normerna reviderats har informationsstyrningen ökat och bostadsstyrelsens anvisningar ändrats så att de huvudsakligen är av rekommendationsnatur.

Bostadsstyrelsen är också besvärmyndighet.

Enligt förordningen om bostadsstyrelsen (608/89) finns vid det centrala ämbetsverket en allmän avdelning, en forsknings- och planeringsavdelning, en finansieringsavdelning och en teknisk avdelning. Antalet anställda är för närvarande totalt 172. Bostadsstyrelsen övergick vid ingången av 1992 till resultatbudgetering och resultatstyrning.

Statskontoret sköter utbetalningen av statens bostadslån och räntestöd, indrivningen av lån och andra uppgifter i anslutning till skötseln av lån.

Det ankommer enligt lag på länsstyrelserna att följa och styra utvecklingen av kommuner-

nas bostadsförhållanden. Länsstyrelserna avger årligen ett utlåtande till bostadsstyrelsen om bl.a. de bostadslåneansökningar som kommunerna tillstyrkt och om deras prioriteringsordning samt om bostadslånekvoterna per kommun och kommunernas bostadsprogram.

Kommunerna har till uppgift att skapa allmänna förutsättningar för byggande och renovering av bostäder. Ett viktigt medel är härvid markanvändningsplaneringen. Beviljandet av s.k. personliga bostadslån överfördes 1980 till kommunerna från bostadsstyrelsen. Beviljandet av lån för grundreparation har redan överförts till ca 20 kommuner. Detta motsvarar ca hälften av det årliga antalet lån för grundreparation. Kommunerna beviljar också bostadsbidrag. Dessutom sköter de uppgifter av många slag i samband med statens bostadslån, tillsynen över användningen av aravabostäder samt andra stödsystem för boende.

1.2. Fonden för utvecklande av bostadsförhållandena

Fonden för utvecklande av bostadsförhållandena bildades vid ingången av 1990 under miljöministeriet för att trygga finansieringen av den sociala bostadspolitik. Fonden står utanför statsbudgeten men inom statens kassahushållning. Ur fonden betalas sådana bostadslån som bostadsstyrelsen och kommunerna beviljat för byggande och renovering av hyres-, bostadsrätts- och ägarbostäder samt inlösningslån för hyresbostäder. Dessutom finansieras anskaffning av bostäder för specialgrupper ur fonden.

Fonden får sina medel av amorteringar och räntor på beviljade bostadslån samt av det anslag som anvisas fonden i statsbudgeten. Dessutom kan lån tas upp för fonden inom gränserna för de lånefullmakter som riksdagen beviljar.

Statens bostadslånebestånd uppgick 1991 till ca 40 mrd. mk. Ur fonden för utvecklande av bostadsförhållandena betalades sammanlagt 8 146 milj. mk i bostadslån. Med stöd av finansieringen inleddes byggandet av drygt 22 500 nya aravabostäder samt renoverades nära 7 000 bostäder. I statsbudgeten för 1991 överfördes 2 740 milj. mk till fonden. I form av amorteringar och räntor på beviljade lån inflöt till fonden drygt 2 500 milj. mk. Nettobeloppet

av fondens lånefullmakt för 1991 var högst 3 350 milj. mk. I långfristiga lån upptogs 2 973 milj. mk och i kortfristiga lån 340 milj. mk.

Fonden för utvecklande av bostadsförhållandena förvaltas av en direktion, som utnämns av statsrådet för tre kalenderår i sänder. Direktionen består av bostadsstyrelsens generaldirektör, överdirektör och direktören för dess finansieringsavdelning samt fyra andra medlemmar. Av dessa medlemmar företräder en miljöministeriet, en finansministeriet, en statskontoret och en kommunernas centralorganisationer. Bostadsstyrelsens generaldirektör är ordförande i direktionen.

Den viktigaste uppgiften för fondens direktion är att svara för att fondens likviditet är tillräcklig och besluta om upptagande av lån för fondens verksamhet. På basis av fondens beslut svarar finansministeriet och statskontoret för upplåningen och beslutar om närmare villkor för lånen. Statskontoret sköter också fondens bokföring samt utbetalning och återkrav av beviljade lån. Fonden har för närvarande ingen egen personal i huvudsyssla.

1.3. Bedömning av nuläget

Bostadsväsendets centralförvaltning har småningom blivit en dubbel organisation, eftersom miljöministeriet och bostadsstyrelsen delvis sköter samma uppgifter. Både ministeriet och bostadsstyrelsen deltar i planeringen av utvecklandet av bostadsförhållandena, beredningen av författningar samt beredningen av beslut som gäller fördelningen av de årliga anslagen för bostadsväsendet och grunderna för beviljande av statsstöd. Att beredningsansvaret fördelats på det nuvarande sättet har lett till att förvaltningen är överlappande och resurserna används ineffektivt.

Förhållandet mellan de planeringsanvisningar av rekommendationsnatur som bostadsstyrelsen meddelar och de byggbestämmelser som miljöministeriet meddelar är inte helt klart. Också på denna punkt överlappar miljöministeriets och bostadsstyrelsens uppgifter i onödan varandra i fråga om planeringen och styrningen av bostadsbyggandet.

Miljöministeriet koordinerar planläggnings- och byggnadsforskningen bl.a. genom att bevilja forskningsanslag. Det kan inte betraktas som ett ändamålsenligt arrangemang att bo-

stadsforskningen, som nära ansluter sig till dessa, förvaltas separat vid bostadsstyrelsen.

I fråga om sammansättning och uppgifter sammanfaller den direktions som förvaltar fonden för utvecklande av bostadsförhållandena delvis med bostadsstyrelsens kollegium. De ärenden som behandlas i fondens direktions bereds vid bostadsstyrelsen och statkontoret, eftersom fonden inte har egen personal i huvudsysslå.

Arbetsfördelningen mellan den nuvarande bostadsstyrelsen och statskontoret är inte till alla delar ordnad på bästa möjliga sätt. Både bostadsstyrelsen och statskontoret har alltjämt uppgifter i anslutning till skötseln av statens bostadslån och andra uppgifter av teknisk natur under lånetiden.

Ansökan om bostadslån och handläggningen av låneansökningar har småningom utvecklats till ett förfarande med många olika skeden som kräver en hel del utredningar. Detta medför onödiga kostnader och dröjsmål för låntagaren.

Den styrning som bostadsstyrelsen ger kommunerna är trots att normerna reviderats alltjämt detaljerad. Bostadsstyrelsen meddelar ett stort antal anvisningar av rekommendationsnatur. På bostadsstyrelsens ankommer dessutom till vissa delar sådan normstyrning som det vore lämpligare att ålägga ministeriet.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Målet med propositionen är att göra bostadsförvaltningens verksamhet mera resultatrik och höja dess produktivitet. Utgångspunkten är att onödiga och överlappande funktioner inom bostadsförvaltningen skall avskaffas, arbetsfördelningen mellan myndigheterna göras tydligare och förfarandena underlättas.

Det föreslås att systemet med ett centralt ämbetsverk inom bostadsförvaltningen skall slopas. Samtidigt sammanslås centralförvaltningens två beslutsnivåer i fråga om den allmänna styrningen, koordineringen av forskningsverksamheten samt planeringen och beredningen av bostadspolitiken. Propositionens mål och huvudlinjer motsvarar de förslag som framlagts av projektet för rationalisering av centralförvaltningen (kommittébetänkande 1992:28).

Det är också aktuellt att utveckla innehållet

i statens bostadsfinansieringssystem. Som bäst utreds bl.a. behovet av och möjligheterna att börja bevilja lån inte bara för bostadsproduktion utan också för anskaffning av bostad. Härvid skulle den som behöver bostad få välja det objekt bland nya eller gamla bostäder som bäst passar hans situation. Likaså bör utredas i vilken mån det skulle vara ändamålsenligt att vid sidan om eller i stället för statens långivning bevilja räntestöd och hur de olika formerna av stöd för boende kunde samordnas så, att stödet mera effektivt än för närvarande kunde inriktas på dem som bäst behöver det.

Vid miljöministeriet bereds just nu också en revidering av lagstiftningen om bostadsproduktion. Syftet är att samtidigt bl.a. förtydliga lagstiftningen, minska på onödig tillsyn och förenkla tillståndssystemen i anslutning till aravalångivningen samt i mån av möjlighet överföra uppgifter och befogenheter från centralförvaltningen till kommunerna. I detta sammanhang utvärderas också systemen för aravalåneverksamheten och kvaliteten på den service som de producerar.

Målet med denna proposition är att rationalisera centralförvaltningen av bostadsärenden. Den berör alltså inte innehållet i stödssystemen för boende eller omfattningen av den sociala bostadsfinansieringen eller bostadsproduktionen.

I propositionen föreslås att bostadsstyrelsen indras.

Det föreslås att namnet på den nuvarande fonden för utvecklande av bostadsförhållandena ändras till statens bostadsfond.

Propositionen går inte in på bostadsfondens karaktär av en fond som står utanför statsbudgeten, dess medelsanskaffning eller användning av medel för förbättrande av bostadsförhållandena. Stadgandena om dessa angelägenheter skall alltså inte ändras i sak.

För rationalisering av det nuvarande förvaltningssystemet föreslås att bostadsfondens skall åläggas sådana uppgifter av huvudsakligen teknisk natur som gäller statens bostadslån och som bör skötas centraliserat i hela landet. Då uppgifterna i stor utsträckning innebär beviljande av lån och andra enskilda understöd, är de till sin natur inte lämpliga för ministeriet. För att skötseln av uppgifterna skall kunna ordnas mera ekonomiskt och resultatrikt än för närvarande skall bostadsfondens bilda en enhet

under miljöministeriet med begränsade funktioner och begränsat antal anställda.

Bostadsfondens huvudsakliga uppgift skall vara att bevilja s.k. husbestämda bostadslån samt att av medel utanför statsbudgeten anvisa medel till kommunerna för beviljande av lån. Bostadsfonden skall i fråga om beviljande av lån för hyres- och bostadsaktiebolagshus också granska om objektet är sådant att lån kan beviljas samt sköta pris- och kvalitetsövervakningen. Samtidigt skall verksamhetsformerna och förfarandena förenklas.

Bostadsfonden skall också sköta uppgifter i anslutning till fördelningen av annat statsstöd som anvisats för utvecklande av bostadsförhållandena enligt vad som stadgas särskilt eller bestäms i statsbudgeten eller i övrigt. Dessa stödformer skall finansieras direkt ur statsbudgeten.

Bostadsfonden skall inte stå i ett direkt styrande förhållande till kommunerna. Den skall dock vid behov ge råd om förfaranden och praxis vid långivning.

Medel skall anvisas i statsbudgeten för utgifter för avlöning av bostadsfondens personal i tjänsteförhållande och arbetsavtalsförhållande och för andra årliga verksamhetsutgifter.

Bostadsfonden skall liksom för närvarande ha en direktion. Om direktionens sammansättning och hur den skall tillsättas skall stadgas närmare genom förordning. Avsikten är att statsrådet skall tillsätta direktionen för viss tid. För att garantera att fondens uppgifter sköts på ett sätt som ger resultat skall till direktionen förutom fondens chef och en representant för personalen kunna höra representanter för åtminstone miljöministeriet, finansministeriet, statskontoret och kommunerna.

Avsikten är att de uppgifter som nu ankommer på bostadsstyrelsen skall överföras på miljöministeriet, statskontoret, kommunerna och folkpensionsanstalten.

På miljöministeriet skall enligt förslaget överföras den allmänna bostadspolitiska styrningen i dess helhet. Också den bindande normstyrningen skall överföras från bostadsstyrelsen till miljöministeriet. Avsikten är att styrningen samtidigt skall förtydligas och uppmjukas och anvisningarnas antal minskas. Revideringen av lagstiftningen om bostadsproduktion kommer märkbart att minska behovet av anvisningar.

Det är meningen att de bestämmelser som gäller byggande skall samlas i Finlands byggbestämmelsesamling. Överlappande och paral-

lella styrningssystem såsom bostadsstyrelsens separata planeringsanvisningar skall avvecklas. Planeringen av bostadsbyggandet skall härvid styras på ett mera allmänt sätt än genom bostadsstyrelsens planeringsanvisningar.

Även ansvaret för utvecklande av stödsystem för boende samt beredningen av författningar skall enligt förslaget helt och hållet överföras på miljöministeriet. Ministeriet skall i fortsättningen också sköta koordineringen av bostadsforskningen och förvaltningen av forskningsanslag. Undersökningar skall liksom för närvarande beställas hos forskningsanstalter och utomstående forskare.

Likaså skall uppgifter i anslutning till utvecklingen och koordineringen av skötseln av bostadsfastigheter överföras på ministeriet.

I statsbudgeten skall liksom för närvarande fastställas bevillningsfullmakter för lån som beviljas av bostadsfondens medel. Statsrådet skall alltså fastställa den regionala uppdelningen av bevillningsfullmakten. Avsikten är att i samband med revideringen av lagstiftningen om bostadsproduktion ändra förfarandet vid långivningen så, att kommunen väljer låneobjekten. Miljöministeriet fastställer vilken andel av lånen varje kommun kan bevilja på ett sådant sätt, att fonden bibehåller en med tanke på den praktiska långivningen tillräcklig rörelsefrihet när det gäller att anvisa medel till kommunerna. Härvid skall också beaktas lånens olika subventionsgrad och andra skillnader i de statsekonomiska verkningarna. Avsikten är också att utreda möjligheterna att meddela kommunerna om de två följande årens bevillningsfullmaktandelar inom gränserna för de fastställda utgiftsramar för statsekonomi.

På statskontoret överförs alla de uppgifter i anslutning till skötseln av lån som fortfarande ankommer på bostadsstyrelsen.

För att rättsskyddet skall kunna garanteras föreslås att det nuvarande besvärssystemet ändras så, att centralförvaltningsmyndigheten inte längre är besvärinstans. Besvärsvägen skall gå från kommunerna till länsrätterna. Till bostadsstyrelsen har bara 20—30 besvär anlänt årligen. De har gällt bl.a. beviljande av lån, räntesänkning, val av köpare och bostäders maximipris.

Avsikten är att förfarandet vid ansökan om och beviljande av bostadslån skall förenklas. Länsstyrelsens utlåtande skall inte längre begäras om kommunernas bostadslåneansökningar. Regional sakkunskap skall emellertid alltså

kunna utnyttjas bl.a. då bevilningsfullmakten för bostadslån fastställs för varje enskild kommun.

Avsikten är att kommunernas verksamhetsförutsättningar vid utvecklandet av bostadsförhållandena skall förbättras i samband med att lagstiftningen om bostadsproduktion revideras. Beviljandet av lån för anskaffning av hyresbostäder skall överföras på kommunerna. Ett mål är likaså att beviljandet av lån för grundreparation och även beviljandet av andra lån i större utsträckning än för närvarande skall överföras på kommunerna i den mån de har vilja och beredskap att ta emot ytterligare uppgifter. Överföringen förutsätter också att förfarandet vid långivningen förenklas. Även tillsyns- och tillståndsärenden i anslutning till användningen av bostäder skall härvid överföras på kommunerna.

Det är meningen att verkställigheten av bostadsbidraget för sig skall överföras från kommunerna den 1 januari 1994 och att utbetalningen av bostadsbidraget samtidigt skall överföras från bostadsstyrelsen till folkpensionsanstalten på basis av det utredningsarbete som en av social- och hälsovårdsministeriet tillsatt kommission har utfört. Miljöministeriet skall alltjämt ha hand om den allmänna styrningen av bostadsbidraget och beredningsansvaret.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

För att reformen av bostadsförvaltningen skall kunna genomföras den 1 december 1993 i enlighet med propositionen förutsätts att en tilläggsbudget ges 1993. Utgifterna för bildande av bostadsfonden kan, beroende på hur frågan om lokaler avgörs, 1993 till största delen täckas med de inbesparingar som indragningen av bostadsstyrelsen medför.

Arrangemangen enligt propositionen minskar permanent behovet av personal inom statens centralförvaltning. Till följd av arrangementet uppskattas statens utgifter på årsnivå sjunka med ca 18 milj. och senare ytterligare en aning, bl.a. beroende på hur bostadsstyrelsens personal placeras. Det uppskattas att lokaler på sammanlagt ca 3 000 m², som ägs eller hyrs av staten, frigörs för andra ändamål.

I samband med arrangemangen underlättas

pris- och kvalitetsstyrningen av den bostadsproduktion som får lån från staten, men på ett sådant sätt att den fortfarande ger resultat. Till arrangemangen ansluter sig också effektivisering av priskonkurrensen. Samtidigt betonas byggherrens och ägarens ekonomiska ansvar för planernas kvalitet och objektens ändamålsenlighet och lönsamhet. I arrangemangen fästs också större vikt än tidigare vid efterfrågan på bostäder och behovet av byggande. Avsikten är att på så sätt garantera att statens sociala bostadsfinansiering används effektivt.

Kvaliteten på bostadsförvaltningens service uppskattas ligga kvar på åtminstone den nuvarande nivån, om den föreslagna reformen genomförs. Förenklandet av förfarandet vid ansökan om och beviljande av lån förbättrar nivån på servicen för dem som ansöker om lån och för låntagarna genom att kostnader inbesparas och dröjsmålen minskar. Uppgifterna i anslutning till skötseln av lånen koncentreras till statskontoret, vilket likaså förbättrar kundservicen för låntagarna då lånet lyfts och under lånetiden.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Antalet centrala ämbetsverk minskar till följd av att bostadsstyrelsen indras.

Statens bostadsfond skall ha en direktion. Direktionens medlemmar skall inte ha uppgiften som huvudsyssla. Vid bostadsfonden skall finnas en överdirektör och under honom ett tillräckligt stort antal statsanställa, i huvudsak i tjänsteförhållande. Bostadsfonden uppskattas sedan verksamheten stabiliserats behöva ca 50—60 personer för beredning av beslutsfattandet och andra uppgifter. Under en övergångsperiod behövs något fler. Bostadsfonden skall till vissa delar ha tillgång till ämbetsverksservice som den delar med miljöministeriet.

Vid den nuvarande bostadsstyrelsen arbetar 172 personer. Vid bostadsstyrelsen har vid ingången av december innevarande år indragits 15 tjänster på grund av minskade uppgifter. Innehavarna av dessa tjänster har uppförts på indragningsstat. I samband med indragningen av bostadsstyrelsen har högst 20 tjänstemän med avtalslön möjlighet att gå i pension på basis av avtal med staten. Det uppskattas att miljöministeriet kommer att behöva ca 15 personer och statskontoret ca 10 personer för

uppgifter som ersätter bostadsstyrelsens nuvarande uppgifter. Avsikten är att personal för dessa uppgifter samt till bostadsfonden i första hand skall tas från den nuvarande bostadsstyrelsen. Avsikten är att försöka främja att resten av bostadsstyrelsens personal placeras sig inom den övriga statsförvaltningen och inom den privata sektorn.

Vid miljöministeriet är avsikten att samordna skötseln av bostads- och byggnadsärenden, utvecklingsverksamheten i samband därmed och förvaltningen av bostadsforskningen.

4. Ärendets beredning

Statsrådet tillsatte den 17 oktober 1991 ett projekt för rationalisering av centralförvaltningen, som fick i uppdrag att bereda ett förslag till revidering av statens centralförvaltning. Projektets slutrapport Mot centralförvaltning i en nivå (kommittébetänkande 1992:28) blev färdig i september 1992. Den innehåller utredningsman Pekka Ojalas förslag till ändring av fördelningen av behörighet och uppgiftsstrukturen inom statens centralförvaltning samt till reducering av centralförvaltningen.

I anslutning till projektet för rationalisering av centralförvaltningen kallade miljöministeriet den 3 december 1991 stadsdirektör Pekka Löyttyniemi att i enlighet med regeringsprogrammet utreda möjligheterna att samordna förvaltningen av bostads- och byggärenden. Målet var att avveckla överlappande funktioner och förtydliga arbetsfördelningen inom förvaltningsområdet.

Stadsdirektör Löyttyniemis utredning Sammanföring av bostadsförvaltning och byggnadsförvaltning (utredning 1/1992, miljöministeriet, allmänna avdelningen) blev färdig den 26 mars 1992.

På grund av utredningen ordnade miljöministeriet den 28 april 1992 ett tillfälle för berörda parter att bli hörda, till vilket sammanlagt 28 representanter för myndigheter, näringsliv och organisationer inbjöds. Också organisationer som företräder personalen inom bostads- och byggnadsbranschen deltog. Vid hörandet ansågs nästan undantagslöst att det

vore ändamålsenligt att genomföra de förslag som ingick i Löyttyniemis utredning.

Miljöministeriets AROK-projekt har utrett hur systemet för styrning av bostadsbyggandet kan utvecklas. Projektets rapport blev färdig den 14 april 1992.

På basis av stadsdirektör Löyttyniemis utredning började miljöministeriet bereda förverkligandet av förslagen. Beredningen har skett som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet och bostadsstyrelsen. I den har också beaktats AROK-projektets utredningar.

Miljöministeriet ordnade på grund av utkastet till proposition den 6 november 1992 ett nytt tillfälle för berörda parter att bli hörda, till vilket kallades representanter för sammanlagt 25 myndigheter och organisationer. Största delen av dem som deltog ansåg att rationaliseringen av bostadsförvaltningen var ett steg i rätt riktning. Utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats då den slutgiltiga propositionen beretts. Personalorganisationerna ansåg att personal vid bostadsstyrelsen inte får sägas upp på grund av reformen.

I samband med beredningen av propositionen har förhandlingar i överensstämmelse med lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar förts med den personal som är föremål för reformen.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

Vid miljöministeriet bereds som bäst en revidering av lagstiftningen om bostadsproduktion. Avsikten är att däri skall beaktas den nya arbetsfördelningen inom bostadsförvaltningen samt avvecklingen av onödiga och överlappande funktioner i enlighet med denna proposition.

Avsikten är att propositionen skall avlätas till riksdagen så, att de nya lagarna kan träda i kraft samtidigt med de lagar som föreslås i denna proposition.

För att reformen av bostadsförvaltningen skall kunna träda i kraft den 1 december 1993 förutsätts en tilläggsbudget 1993.

Också i övrigt pågår en utveckling av miljöförvaltningen.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om ändring av lagen om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena

Lagens rubrik. Det föreslås att namnet på fonden för utvecklande av bostadsförhållandena ändras till statens bostadsfond och att lagens rubrik ändras på motsvarande sätt. I praktiken är bostadsfonden redan det vedertagna namnet på fonden.

1 §. Det föreslås att 1 mom. skall ändras på grund av att fondens namn ändras. Samtidigt föreslås att ordalydelsen i momentet skall ses över.

1 § 2 mom. föreslås ett stadgande om användning av fonderade medel för utvecklande av bostadsförhållandena. I sak motsvarar förslaget det stadgande som nu finns i 5 §.

1 § 3 mom. föreslås ett stadgande om bostadsfondens behörighet i andra ärenden än dem som gäller användningen av fonderade medel. Bostadsfonden skall enligt förslaget kunna bevilja bidrag och annat understöd enligt vad som därom stadgas särskilt eller bestäms i statsbudgeten. För dessa stödformer skall inte användas fonderade medel, utan de skall finansieras direkt ur statsbudgeten. För närvarande finansieras sådana stödformer under moment 35.45.56 (Understöd för reparationsverksamhet), 35.45.61 (Understöd till hyreshus), 35.45.62 (Räntestöd för värmeanläggningsprojekt), 35.45.63 (Räntestöd för hyresbostadslån) och 35.45.64 (Understöd för bostäder till bostadslösa och flyktingar). Syftet är att bostadsfonden i den mån som verkställandet av sådana stödformer kräver skall kunna utöva de befogenheter som bostadsstyrelsen haft. Dessutom skall statsrådet eller miljöministeriet vid behov kunna ge bostadsfonden andra uppgifter som inte hör samman med användningen av de fonderade medlen.

2 §. Det föreslås att det inledande stycket i 1 mom. samt 2 mom. skall ändras till följd av att fondens namn ändras.

3 §. I paragrafen föreslås stadganden om fondens direktions och personal. Om direktions sammansättning och hur den skall tillsättas stadgas närmare genom förordning. Genom förordning skall också stadgas närmare om fondens organisation och ordnandet av dess förvaltning.

4 §. Det föreslås att det inledande stycket i 1

mom. ändras på grund av ändringen av fondens namn. Det föreslås att 1 mom. 1 och 2 punkten, som gäller avgivande av utlåtanden om vissa förslag av bostadsstyrelsen, skall upphävas eftersom bostadsstyrelsen enligt förslaget skall indras. Stadgandena i 1 mom. 3—6 punkten blir alltså nya 1—4 punkter.

Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket genom förordning kan stadgas om andra uppgifter för direktionen än dem som nämns i 4 §. Det nuvarande 2 mom. blir 3 mom.

5 §. Det föreslås att det nuvarande stadgandet i paragrafen skall ersättas med ett stadgande som tas in i 1 § 2 mom. I 5 § skall enligt förslaget stadgas om fondens möjlighet att uppbära avgifter för sin service. På avgifterna tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). För att uppbörden av avgifter inte skall medföra att de fonderade medlen utökas, skall de bokföras som inkomst i statsbudgeten.

6 §. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att fondens konsumtionsutgifter inte betalas av de fonderade medlen. Således skall för personalens löneutgifter och fondens övriga årliga verksamhetsutgifter anvisas medel direkt ur statsbudgeten.

7 och 8 §§. Det föreslås att paragraferna ses över på grund av att fondens namn ändras.

1.2. Lag om upphävande av lagen om bostadsstyrelsen

1 §. I paragrafen föreslås att lagen om bostadsstyrelsen från 1966 skall upphävas. Bostadsstyrelsens verksamhet upphör alltså då lagen träder i kraft.

2 §. I de författningar som getts om olika stödformer för boende finns en mängd stadganden om bostadsstyrelsens befogenheter. För att förvaltningsreformen inte i onödan skall dra ut på tiden föreslås i detta sammanhang inte att dessa stadganden i detalj skall ändras, då detta skulle kräva ett mycket omfattande beredningsarbete och då dessutom en revidering som skall förtydliga lagstiftningen om bostadsproduktion är under beredning. Det föreslås att omorganiseringen av befogenheterna skall ordnas så, att de uppgifter som enligt lagen om bostadsproduktion (247/66) och motsvarande

tidigare lagar, lagen om grundförbättring av bostäder (34/79), lagen om räntestöd för hyresbostadslån (867/80), lagen om inlösen av hyresbostäder (82/82), lagen om utvecklande av bostadsförhållandena (919/85) och lagen om bostadsrättsbostäder (650/90) ankommer på bostadsstyrelsen och som gäller statens långivningsverksamhet och annan stödverksamhet för boende, samförvaltning i hyresbostäder och den allmänna styrningen av kommunernas bostadsprogram skall överföras på miljöministeriet. På så sätt överförs den allmänna bostadspolitiska styrningen och den bindande normgivningen på miljöministeriet, vilket är en väsentlig del av innehållet i reformen av bostadsförvaltningen. Miljöministeriet kunde i fortsättningen fastställa bl.a. de allmänna grunderna för aravahyran och bruksvederlaget, de förutsättningar som gäller mottagaren av överlåtelse av ett hus eller en bostad som fått lån från staten samt de allmänna grunderna för ändring av bostäders användningsändamål. Miljöministeriet skall också svara för bostadsstyrelsens förbindelser i fråga om boendeforskning.

3 §. Det föreslås att alla de uppgifter i anslutning till skötseln av statens bostadslån och andra uppgifter av teknisk natur under lånetiden som för närvarande ankommer på bostadsstyrelsen skall överföras på statskontoret. På statskontoret överförs de uppgifter som gäller utbetalningen av lån och räntegottgörelser till den del de ännu ankommer på bostadsstyrelsen. Statskontoret skall också sköta arrangemangen med säkerheter och inteckningar i anslutning till lånen samt beviljande av betalningslättnader liksom även anmälningar som gäller användnings- och överlåtelsebegränsningar till följd av lån. Likaså skall statskontoret sköta låneöverföringar och andra avräkningar i samband med överlåtelser av hyreshus och hyresbostäder samt ärenden i anslutning till ändring av lånevillkor, uppsägning av lån och justering av annuiteter. I anslutning till tryggande av statens fordringar skall statskontoret också sköta ärenden som hör samman med ekonomiska granskningar av hyreshus och åtgärder för sanering av ekonomin. Om sådana uppgifter stadgas, förutom i de författningar som nämns i 2 §, i lagen om lån och räntestöd för vissa värmeanläggningsprojekt (83/82), lagen om räntestöd åt kommuner för anskaffning av bostadsområden (65/72), lagen om förbättrande av zigenarbefolkningens

bostadsförhållanden (713/75) och lagen om räntestöd till dem som har bostadsskulder och är i ekonomiska svårigheter (408/92) samt i stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

4 §. Paragrafen innehåller ett bemyndigande att vid behov genom förordning utfärda närmare stadganden om verkställigheten av lagen.

5 §. Paragrafens 1 mom. innehåller ett stadgande om lagens ikraftträdande.

Med stöd av 2 mom. kan åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan den träder i kraft. Stadgandet innehåller också fullmakter att indra tjänster vid bostadsstyrelsen och att ändra tjänstebestämmelser genom miljöministeriets beslut.

Uppgifter skall genom förordning kunna överföras på miljöministeriet och statskontoret redan innan lagen har trätt i kraft. De ärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen skall då lagen träder i kraft överföras på bostadsfonden eller statskontoret.

1.3. Lag om ändring av 20 b § lagen om bostadsproduktion

Lag om ändring av 25 § lagen om grundförbättring av bostäder

Lag om ändring av 28 § lagen om inlösen av hyresbostäder

Lag om ändring av 54 § lagen om bostadsrättsbostäder

För närvarande söks ändring först genom rättelseyrkande hos den kommunala myndighet som fattat beslutet. I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos bostadsstyrelsen i den ordning som gäller sökande av ändring i förvaltningsärenden.

Bostadsfonden, vars funktioner är begränsade, kan inte bli besvärinstans. För att rättsskyddet skall kunna ordnas på behörigt sätt föreslås att ändring i kommunens beslut med anledning av rättelseyrkande skall kunna sökas hos länsrätten genom förvaltningsbesvär. I länsrättens beslut skall ändring inte få sökas genom besvär, liksom det för närvarande inte går att söka ändring i bostadsstyrelsens beslut.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Avsikten är att en förordning om statens

bostadsfond skall ges med stöd av den föreslagna lagen om statens bostadsfond. Ett utkast till förordning bifogas propositionen.

Med stöd av lagen om upphävande av lagen om bostadsstyrelsen kan en förordning ges, i vilken vid behov stadgas närmare om överföringen av bostadsstyrelsens nuvarande uppgifter.

Avsikten är att miljöministeriet vid behov med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten skall fatta ett beslut om avgifter som skall uppbäras för statens bostadsfonds service och andra prestationer.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 december 1993.

Åtgärder som verkställigheten av lagarna förutsätter bör få vidtas innan de träder i kraft. Sådana åtgärder är t.ex. inrättande och besättande av tjänster vid bostadsfonden samt åtgärder som indragningen av bostadsstyrelsen förutsätter.

Eftersom namnet på fonden för utvecklande av bostadsförhållandena ändras till bostadsfonden, skall på bostadsfonden tillämpas vad som stadgas särskilt om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena.

Efter att lagarna trätt i kraft skall bostadsfonden utöva bostadsstyrelsens tidigare befogenheter i fråga om de kvarvarande uppgifter som inte särskilt har överförts på andra myndigheter. Bostadsfonden skall svara också för bostadsstyrelsens förbindelser som inte har fullgjorts när lagen träder i kraft, om inte annat stadgas eller föreskrivs.

4. Lagstiftningsordning

Lagen om utvecklande av bostadsförhållandena har stiftats i den ordning som stadgas i 67 § riksdagsordningen. Riksdagen ansåg då lagen stiftades att fondens syfte, att finansiera statens årliga utgifter, förutsatte att lagen stiftades i den ordning som gäller grundlag (GrUU nr 17/1989 rd.).

I den ändring av regeringsformens VI kapitel som trädde i kraft den 1 mars 1992 är utgångspunkten att det strider mot regeringsformen att bilda en ny fond som står utanför statsbudgeten (GrUB nr 17/1990 rd.). De stadganden som gäller redan existerande fonder förblev i kraft.

Grundlagsutskottet har i sin hävdvunna praxis utgått från att en lag som stiftats som ett undantag från en grundlag kan ändras i den lagstiftningsordning som gäller vanliga lagar, om den ändrade lagen inte utvidgar det undantag som tidigare har gjorts i grundlagsordning.

Propositionen går inte in på den nuvarande fondens ställning, medel eller uppgifter som en fond utanför statsbudgeten. Den ingriper alltså inte i riksdagens budgetbefogenheter i någon större omfattning än vad som gjordes redan då fonden för utvecklande av bostadsförhållandena bildades. Den föreslagna ändringen gäller bara rationalisering av fondens förvaltning. Verksamhetsutgifterna för statens bostadsfond skall betalas ur statsbudgeten. Regeringen anser således att de föreslagna lagarna kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 15 december 1989 om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena (1144/89) lagens rubrik, 1 §, i 2 § 1 mom. det inledande stycket, 2 § 2 mom., 3 §, 4 § 1 mom., 5 och 6 §§, 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom.,

av dessa lagrum 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 17 augusti 1990 (695/90) samt 6 § och 7 § 1 mom. sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnda lag, samt

fogas till 4 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom., sådant det lyder i nämnda lag av den 17 augusti 1990, blir 3 mom., som följer:

L a g**om statens bostadsfond**

1 §

För finansiering av åtgärder som syftar till att utveckla bostadsförhållandena finns statens bostadsfond. Fonden lyder under miljöministeriet och står utanför statsbudgeten.

Om användning av bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten, för beviljande av lån och för annat utvecklande av bostadsförhållandena stadgas särskilt.

Bostadsfonden kan dessutom bevilja bidrag och annat understöd enligt vad som därom stadgas särskilt eller bestäms i statsbudgeten. Bostadsfonden utför också andra uppgifter som statsrådet eller miljöministeriet ålägger den.

2 §

De medel som bostadsfonden förfogar över består av

För bostadsfonden kan lån tas upp inom gränserna för statens lånefullmakter som riksdagen beviljar i samband med behandlingen av statsbudgeten, enligt vad statsrådet bestämmer, för att finansiera de lån som beviljas med stöd av den bevillningsfullmakt som fastställs i statsbudgeten.

3 §

Bostadsfonden har en direktion. Om direktionens sammansättning och tillsättande av den stadgas närmare genom förordning.

Vid bostadsfonden kan inom ramen för statsbudgeten finnas statsanställd personal.

4 §

Bostadsfondens direktion har till uppgift att
1) svara för att fondens likviditet är tillräcklig och, inom gränserna för de fullmakter som avses i 2 § 2 mom., fatta beslut om de lån som tas upp för fondens verksamhet och om villkoren för dem,

2) fastställa fondens instruktion,

3) godkänna och underteckna fondens bokslut, samt

4) årligen till miljöministeriet avge en berättelse om fondens verksamhet under det föregående kalenderåret.

Om direktionens övriga uppgifter stadgas genom förordning.

5 §

Bostadsfonden kan för sin service och andra prestationer uppbära avgifter enligt vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). De avgifter som inflyter räknas inte till fondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten.

6 §

Av bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten, betalas amorteringar och räntor på lån som har upptagits för fondens verksamhet och andra utgifter för upptagning, skötsel och återbetalning av lånen. Av dessa medel betalas också de låneräntor och amorteringar samt de eventuella dröjsmålsräntor och indrivningskostnader som staten enligt

13 a § lagen om bostadsproduktion är skyldig att betala.

7 §

I samband med behandlingen av statsbudgeten skall

1) fastställas maximibeloppet för de lån som beviljas eller för vilka betalas räntestöd av bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten,

2) bestämmas maximibeloppet för de lån som tas upp för bostadsfonden samt

3) beslutas om eventuell överföring till bostadsfonden eller ur fonden till statsbudgeten.

8 §

Statsrådet fastställer dispositionsplanen för fullmakten att bevilja och godkänna lån som beviljas av eller understöds med bostadsfon-

dens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Inrättande och besättande av tjänster vid bostadsfonden samt andra åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Miljöministeriet beslutar härvid om de angelägenheter som avses i 6 och 7 §§ statstjänstemannalagen, med undantag av de tjänster som specificeras i statsbudgeten.

Vad som stadgas om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena gäller sedan denna lag trätt i kraft bostadsfonden.

Vad som stadgas eller bestäms om bostadsstyrelsen gäller sedan denna lag trätt i kraft bostadsfonden, om inte annat stadgas eller bestäms.

2.

Lag

om upphävande av lagen om bostadsstyrelsen

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Genom denna lag upphävs lagen den 29 april 1966 om bostadsstyrelsen (251/66) jämte ändringar samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

2 §

På miljöministeriet överförs de uppgifter i anslutning till den allmänna styrningen av statens långivningsverksamhet och annan stödsverksamhet för boende, val av invånare, samförvaltning i hyreshus och kommunernas bostadsprogram som har ankommit på bostadsstyrelsen enligt

1) lagen om bostadsproduktion (247/66) och motsvarande tidigare lagar,

2) lagen om grundförbättring av bostäder (34/79),

3) lagen om räntestöd för hyresbostadslån (867/80),

4) lagen om inlösen av hyresbostäder (82/82),

5) lagen om utvecklande av bostadsförhållandena (919/85),

6) lagen om samförvaltning i hyreshus (649/90) och

7) lagen om bostadsrättsbostäder (650/90) samt enligt stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

Miljöministeriet svarar för bostadsstyrelsens förbindelser i fråga om boendeforskning.

3 §

På statskontoret överförs de ärenden i anslutning till utbetalning av statliga lån och räntegottgörelser samt skötseln av lånen i övrigt, överlåtelse av hyreshus och hyresbostäder samt deras ekonomi liksom även anmälningar i fråga om användnings- och överlåtelsebegränsningar som har ankommit på

bostadsstyrelsen enligt de lagar som nämns i 2 § samt enligt

1) lagen om lån och räntestöd för vissa värmeanläggningsprojekt (83/82),

2) lagen om räntestöd åt kommuner för anskaffning av bostadsområden (65/72),

3) lagen om förbättrande av zigenarbefolkningens bostadsförhållanden (713/75) och

4) lagen om räntestöd till dem som har bostadsskulder och är i ekonomiska svårigheter (408/92)

samt enligt stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem.

4 §

Närmare stadganden om verkställigheten av

denna lag kan vid behov utfärdas genom förordning.

5 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Miljöministeriet beslutar härvid om de angelägenheter som rör bostadsstyrelsens tjänster och som avses i 6 och 7 §§ statstjänstemannalagen, med undantag av de tjänster som skall specificeras i statsbudgeten.

Uppgifter som avses i 2 och 3 §§ kan överföras innan denna lag trätt i kraft, vid en tidpunkt som närmare bestäms genom förordning.

3.

Lag

om ändring av 20 b § lagen om bostadsproduktion

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 20 b § 2 mom. lagen den 22 april 1966 om bostadsproduktion, sådant det lyder i lag av den 27 juni 1980 (504/80), som följer:

20 b §

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos länsrätten i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften och sitt utlåtande till länsrätten. I beslut som gäller godkännande av hyresgäst får ändring inte sökas genom besvär.

I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

4.

Lag**om ändring av 25 § lagen om grundförbättring av bostäder**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 25 § 2 mom. lagen den 19 januari 1979 om grundförbättring av bostäder, sådant det lyder i lag av den 11 januari 1985 (21/85), som följer:

25 §

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos länsrätten i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften och sitt utlåtande till länsrätten. I beslut som gäller godkännande av hyresgäst får ändring inte sökas genom besvär.

I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

5.

Lag**om ändring av 28 § lagen om inlösen av hyresbostäder**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 28 § 3 mom. lagen den 25 januari 1982 om inlösen av hyresbostäder (82/82) som följer:

28 §

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos länsrätten i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften och sitt utlåtande till länsrätten. I länsrättens beslut med anledning

av besvär får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

6.

Lag**om ändring av 54 § lagen om bostadsrättsbostäder**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 54 § 1 och 2 mom. lagen den 16 juli 1990 om bostadsrättsbostäder (650/90) som följer:

54 §

Besvär

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos länsrätten i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvären kan även ges in till den kommunala myndighet som har fattat beslutet. Denna skall utan dröjsmål sända besvären och sitt utlåtande till länsrätten.

Ändring i beslut som gäller godkännande eller underkännande av mottagare av bostads-

rättshavare eller mottagare eller fastställelse av överlåtelsepris får dock inte sökas genom besvär. I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den
199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

Helsingfors den 4 december 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Pirjo Rusanen*

1.

L a g**Om ändring av lagen om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 december 1989 om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena (1144/89) lagens rubrik, 1 §, i 2 § 1 mom. det inledande stycket, 2 § 2 mom., 3 §, 4 § 1 mom., 5 och 6 §§, 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom.,
 av dessa lagrum 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 17 augusti 1990 (695/90) samt 6 § och 7 § 1 mom. sådana de lyder delvis ändrade genom sistnämnda lag, samt
fogas till 4 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom., sådant det lyder i nämnda lag av den 17 augusti 1990, blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

L a g**om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena**

1 §

För finansieringen av åtgärder som syftar till att förbättra bostadsförhållandena bildas fonden för utvecklande av bostadsförhållandena. Fonden lyder under miljöministeriet och står utanför statsbudgeten.

2 §

De medel som fonden för utvecklande av bostadsförhållandena förfogar över består av

För fonden för utvecklande av bostadsförhållandena kan lån tas upp inom gränserna för statens lånefullmakter som riksdagen beviljar i samband med behandlingen av statsbudgeten, enligt vad statsrådet bestämmer, för att finansiera de lån som beviljas med stöd av den bevillningsfullmakt som fastställs i statsbudgeten.

L a g**om statens bostadsfond**

1 §

För finansiering av åtgärder som syftar till att *utveckla* bostadsförhållandena *finns statens bostadsfond*. Fonden lyder under miljöministeriet och står utanför statsbudgeten.

Om användning av bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten, för beviljande av lån och för annat utvecklande av bostadsförhållandena stadgas särskilt.

Bostadsfonden kan dessutom bevilja bidrag och annat understöd enligt vad som därom stadgas särskilt eller bestäms i statsbudgeten. Bostadsfonden utför också andra uppgifter som statsrådet eller miljöministeriet ålägger den.

2 §

De medel som *bostadsfonden* förfogar över består av

För *bostadsfonden* kan lån tas upp inom gränserna för statens lånefullmakter som riksdagen beviljar i samband med behandlingen av statsbudgeten, enligt vad statsrådet bestämmer, för att finansiera de lån som beviljas med stöd av den bevillningsfullmakt som fastställs i statsbudgeten.

Gällande lydelse

3 §

Fonden för utvecklande av bostadsförhållandena förvaltas av en direktion. Om direktions sammansättning och hur den skall utses stadgas närmare genom förordning.

4 §

Direktionen för fonden utvecklande av bostadsförhållandena har till uppgift att

1) till miljöministeriet avge utlåtande om bostadsstyrelsens förslag i fråga om budgetpropositionen samt till verksamhets- och ekonomiplan till den del det är fråga om fonden och verksamhet som stöds med fondens medel,

2) till miljöministeriet avge utlåtande om bostadsstyrelsens förslag till den dispositionsplan som nämns i 8 §,

3) svara för att fondens likviditet är tillräcklig och, inom gränserna för de fullmakter som avses i 2 § 2 mom., fatta beslut om de lån som tas upp för fondens verksamhet och om villkoren för dem,

4) fastställa fondens instruktion,

5) godkänna och underteckna fondens bokslut, samt

6) årligen till miljöministeriet avge en berättelse om fondens verksamhet under det föregående kalenderåret.

5 §

Om användningen av fondens medel till att förbättra bostadsförhållandena stadgas särskilt.

6 §

Ur fonden för utvecklande av bostadsförhållandena betalas *fondens konsumtionsutgifter samt* amorteringar och räntor på lån som har upptagits för fondens verksamhet och andra utgifter för upptagning, skötsel och återbetalning av lånen.

Ur fonden betalas också de låneräntor och avkortningar samt eventuella dröjsmålsräntor

Föreslagen lydelse

3 §

Bostadsfonden har en direktion. Om direktions sammansättning och tillsättande av den stadgas närmare genom förordning.

Vid bostadsfonden kan inom ramen för statsbudgeten finnas statsanställd personal.

4 §

Bostadsfondens direktion har till uppgift att

1) svara för att fondens likviditet är tillräcklig och, inom gränserna för de fullmakter som avses i 2 § 2 mom., fatta beslut om de lån som tas upp för fondens verksamhet och om villkoren för dem,

2) fastställa fondens instruktion,

3) godkänna och underteckna fondens bokslut, samt

4) årligen till miljöministeriet avge en berättelse om fondens verksamhet under det föregående kalenderåret.

Om direktionens övriga uppgifter stadgas genom förordning.

5 §

Bostadsfonden kan för sin service och andra prestationer uppbära avgifter enligt vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92). De avgifter som inflyter räknas inte till fondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten.

6 §

Av bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten, betalas amorteringar och räntor på lån som har upptagits för fondens verksamhet och andra utgifter för upptagning, skötsel och återbetalning av lånen. Av dessa medel betalas också de låneräntor och amorteringar samt de eventuella dröjsmålsräntor och indrivningskostnader som staten enligt

Gällande lydelse

och indrivningskostnader som staten enligt 13 a § lagen om bostadsproduktion är skyldig att betala.

7 §

I samband med behandlingen av statsbudgeten skall

1) fastställas maximibeloppet för de lån som beviljas eller för vilka betalas räntestöd av medel ur fonden för utvecklande av bostadsförhållandena,

2) bestämmas maximibeloppet för de lån som tas upp för fonden, samt

3) beslutas om eventuell överföring till fonden eller ur fonden till statsbudgeten.

8 §

Statsrådet fastställer dispositionsplanen för fullmakten att bevilja och godkänna lån som beviljas av eller understöds med medel ur fonden för utvecklande av bostadsförhållandena.

Föreslagen lydelse

13 a § lagen om bostadsproduktion är skyldig att betala.

7 §

I samband med behandlingen av statsbudgeten skall

1) fastställas maximi-beloppet för de lån som beviljas eller för vilka betalas räntestöd av *bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten,*

2) bestämmas maximibeloppet för de lån som tas upp för *bostadsfonden* samt

3) beslutas om eventuell överföring till *bostadsfonden* eller ur fonden till statsbudgeten.

8 §

Statsrådet fastställer dispositionsplanen för fullmakten att bevilja och godkänna lån som beviljas av eller understöds med *bostadsfondens i 2 § avsedda medel, som står utanför statsbudgeten.*

Denna lag träder i kraft den 199 .

Inrättande och besättande av tjänster vid bostadsfonden samt andra åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Miljöministeriet beslutar härvid om de angelägenheter som avses i 6 och 7 §§ statstjänstemannalagen, med undantag av de tjänster som specificeras i statsbudgeten.

Vad som stadgas om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena gäller sedan denna lag trätt i kraft bostadsfonden. Vad som stadgas eller bestäms om bostadsstyrelsen gäller sedan denna lag trätt i kraft bostadsfonden, om inte annat stadgas eller bestäms.

3.

Lag**om ändring av 20 b § lagen om bostadsproduktion**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 20 b § 2 mom. lagen den 22 april 1966 om bostadsproduktion, sådant det lyder i lag av den 27 juni 1980 (504/80), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

20 b §

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos bostadsstyrelsen i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall befordra besvärsskriften jämte sitt utlåtande till bostadsstyrelsen. I beslut som gäller godkännande av hyresgäst får ändring ej sökas genom besvär.

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos *länsrätten* i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften och sitt utlåtande till *länsrätten*.

I beslut som gäller godkännande av hyresgäst får ändring inte sökas genom besvär. *I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.*

Denna lag träder i kraft den
199

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärssärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

4.

Lag

om ändring av 25 § lagen om grundförbättring av bostäder

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 25 § 2 mom. lagen den 19 januari 1979 om grundförbättring av bostäder, sådant det lyder i lag av den 11 januari 1985 (21/85), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos bostadsstyrelsen i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna utan dröjsmål skall sända besvärsskriften jämte sitt utlåtande till bostadsstyrelsen. I beslut som gäller godkännande av hyresgäst får ändring inte sökas genom besvär.

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos *länsrätten* i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften och sitt utlåtande till *länsrätten*. I beslut som gäller godkännande av hyresgäst får ändring inte sökas genom besvär. *I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.*

Denna lag träder i kraft den 199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

5.

Lag**om ändring av 28 § lagen om inlösen av hyresbostäder**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 28 § 3 mom. lagen den 25 januari 1982 om inlösen av hyresbostäder (82/82) som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos bostadsstyrelsen i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften jämte sitt utlåtande till bostadsstyrelsen.

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos *länsrätten* i den ordning som är stadgad i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvärsskriften kan även lämnas till den kommunala myndighet som fattat beslutet, varvid denna myndighet utan dröjsmål skall sända besvärsskriften och sitt utlåtande till *länsrätten*. *I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.*

*Denna lag träder i kraft den
199 .*

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

6.

Lag**om ändring av 54 § lagen om bostadsrättsbostäder**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 54 § 1 och 2 mom. lagen den 16 juli 1990 om bostadsrättsbostäder (650/90) som följer:*Gällande lydelse*

54 §

Besvär

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos bostadsstyrelsen enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvären kan även ges in till den kommunala myndighet som har fattat beslutet. Denna skall utan dröjsmål sända besvären och sitt utlåtande till bostadsstyrelsen.

Ändring i beslut som gäller godkännande av bostadsrättshavare eller mottagare eller fastställelse av överlåtelsepris får dock inte sökas genom besvär.

Föreslagen lydelse

54 §

Besvär

I beslut med anledning av rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär hos *länsrätten i den ordning som är stadgad* i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50). Besvären kan även ges in till den kommunala myndighet som har fattat beslutet. Denna skall utan dröjsmål sända besvären och sitt utlåtande till *länsrätten*.

Ändring i beslut som gäller godkännande eller *underkännande* av bostadsrättshavare eller mottagare eller fastställelse av överlåtelsepris får dock inte sökas genom besvär. *I länsrättens beslut med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.*

Denna lag träder i kraft den
199 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Besvärärenden som är anhängiga vid bostadsstyrelsen då lagen träder i kraft överförs för behandling i länsrätten.

Förordning om statens bostadsfond

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden som hör till miljöministeriets verksamhetsområde stadgas med stöd av lagen den 15 december 1989 om statens bostadsfond (1144/89):

Direktion

1 §

Direktionen för statens bostadsfond tillsätts av statsrådet för högst fyra år i sänder.

Till direktionen hör bostadsfondens överdirektör och högst sex andra medlemmar, av vilka ämbetsverkets personal bland sig utser en. Statsrådet förordnar en medlem till ordförande och en till vice ordförande.

Miljöministeriet fastställer arvodena för direktionens medlemmar.

2 §

Utöver vad som stadgas i 4 § lagen om statens bostadsfond ankommer det på direktionen att

1) besluta om bostadsfondens verksamhetslinjer med beaktande av de mål som miljöministeriet ställt upp,

2) styra och övervaka att de mål som ställts upp för bostadsfonden nås,

3) besluta om viktiga ärenden som gäller långivnings- och understödsverksamheten samt

4) behandla övriga ärenden som är av betydelse för bostadsfonden.

3 §

Direktionen är beslutförför när ordföranden eller vice ordföranden och tre andra medlemmar är närvarande vid dess sammanträde.

Om det vid direktionens sammanträde uppstår meningsskiljaktighet om hur ett ärende skall avgöras, fattas beslut genom omröstning. Faller rösterna lika, avgör den åsikt som ordföranden omfattar.

4 §

Statskontoret bereder för direktionen de ärenden som avses i 4 § 1 mom. 1 och 3 punkten lagen om statens bostadsfond.

Tjänstemannaledning

5 §

Bostadsfonden leds av en överdirektör, som ansvarar för dess verksamhet. Han har också hand om verkställigheten av direktionens beslut.

Överdirektören biträds av en direktör, som är ställföreträdare för överdirektören.

Instruktion

6 §

I instruktionen meddelas närmare bestämmelser om bostadsfondens interna arbetsfördelning och ordnandet av förvaltningen samt om direktionens arbete.

Avgörande av ärenden

7 §

De ärenden som ankommer på bostadsfonden avgörs av

1) direktionen,

2) överdirektören eller

3) någon annan tjänsteman som i instruktionen givits beslutanderätt.

Överdirektören avgör de ärenden som inte

avgörs i direktionen eller som inte i instruktionen har överförts på någon annan tjänsteman.

8 §

Ärenden som skall behandlas av direktionen avgörs vid föredragning. I instruktionen bestäms vilka andra ärenden som skall avgöras vid föredragning.

Behörighetsvillkor för tjänster

9 §

Av överdirektören krävs för tjänsten lämplig högre högskoleexamen samt ledarförmåga och god förtrogenhet med bostadsfondens verksamhetsområde.

Av direktören krävs för tjänsten lämplig högre högskoleexamen och god förtrogenhet med bostadsfondens verksamhetsområde.

Besättande av tjänster och anställning av annan personal

10 §

Överdirektören utnämns av republikens president på framställning av statsrådet utan att tjänsten ledigförklaras.

Direktören utnämns av statsrådet.

Annan personal utnämns eller anställs av överdirektören.

Tjänstledighet och interimistisk skötsel av tjänster

11 §

Överdirektören beviljas tjänstledighet av miljöministeriet och direktören av överdirektören. Annan än sådan tjänstledighet som tjänstemannen har rätt till med stöd av lag eller tjänstekollektivavtal och som varar längre tid än ett år beviljas dock överdirektören av statsrådet och direktören av miljöministeriet.

Om beviljande av tjänstledighet och befrielse från skötseln av uppgifter för den övriga personalen bestäms i instruktionen.

Om interimistisk skötsel av en ledigförklarad tjänst och om skötseln av en tjänst under tjänstledighetstiden beslutar den som enligt 1

och 2 mom. beviljar annan än sådan tjänstledighet som tjänstemannen har rätt till med stöd av lag eller tjänstekollektivavtal.

Betalningsrörelse och bokföring

12 §

Bostadsfondens betalningsrörelse och bokföring i fråga om de medel som står utanför statsbudgeten sköts av statskontoret. Fondens räkenskapsperiod är ett kalenderår.

Bostadsfonden har för det ändamål som nämns i 1 mom. två revisorer, som miljöministeriet utser för en räkenskapsperiod i sänder. Den ena revisorn skall vara av Centralhandelskammaren godkänd revisor. Revisorernas arvoden bestäms av miljöministeriet.

Statens revisionsverk har rätt att granska användningen av bostadsfondens medel.

13 §

Bostadsfondens bokslut fastställs av miljöministeriet i fråga om de medel som står utanför statsbudgeten.

De kreditförluster som bostadsfonden åsamkats avförs på framställning av statskontoret ur fondens räkenskaper så att kapitalet minskar, i enlighet med vad miljöministeriet beslutar.

Förande av talan

14 §

Bostadsfonden kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar statens rätt och fördel vid domstolar och andra myndigheter i ärenden som berör bostadsfonden, om inte annat stadgas.

Överdirektören har rätt att personligen eller genom befullmäktigat ombud bevaka statens rätt och fördel vid domstolar och andra myndigheter i ärenden som gäller bostadsfonden samt att vid dem företräda bostadsstyrelsen.

Tecknande av fondens namn

15 §

I ärenden som avses i 4 § 1 mom. lagen om statens bostadsfond tecknas bostadsfondens namn av direktionens ordförande eller vice

ordförande tillsammans med en annan medlem i direktionen.

Ikraftträdelse

16 §

Denna förordning träder i kraft den 199 .

Genom denna förordning upphävs förordningen den 15 december 1989 om fonden för utvecklande av bostadsförhållandena (1150/89) och de bestämmelser som meddelats med stöd av den.

Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Övergångsstadganden

17 §

Miljöministeriet kan innan denna förordning trätt i kraft utnämna eller anställa personal som avses i 10 § 3 mom. samt fastställa bostadsfondens instruktion.

Bostadsfondens direktion kan första gången tillsättas så, att representanten för fondens personal senare utnämns särskilt.

Mandatperioden för direktionen för fonden för utvecklande av bostadsförhållandena upphör då denna förordning träder i kraft.